

Organisace studia psychologie na vysokých školách v ČSR.

Dr. J. Č á p .

ar 1957

Od února 1948 probíhají na českoslov. vysokých školách hluboké přeměny. Vysoké školy se přibližují praxi socialistické výstavby naší vlasti. Na základě zkušeností z SSSR byla liberalistická anarchie na vysokých školách odstraněna a nahrazena plánováním studia. Na vysoké školy se stále více přijímají kádry původně dělnického a maloroľnického a vychovává se inteligence, spjatá s věcí našeho lidu. Úroveň vysokých škol se zvyšuje uplatňováním marxismu-leninismu a sovětské vědy. Hledají se lepší formy práce pedagogické.

To vše se obráží i v organisaci studia psychologie. Studijní a zkušební plány a všechny organizační formy zde jsou ve vývoji, stále se pracuje na jejich zlepšování.

Na vysokých školách v ČSR dnes tvoří psychologie jednak součást pedagogického vzdělání nastávajících učitelů, dále součást vzdělání gymnasijských profesorů oboru filosofie, konečně tvoří samostatné odborné studium.

A. Psychologie jako součást pedagogického vzdělání
nastávajících učitelů.

Posluchačům pedagogických fakult, jež připravují učitele škol II. stupně, přednáší se základy obecné a pedagogické psychologie a psychologie dítěte ve věku školy II. stupně. Obdobně je psychologie zařazena do plánu studia těch posluchačů filosofických fakult, kteří se připravují k vyučování na školách III. stupně.

B. Psychologie jako součást vzdělání gymnasijských profesorů oboru filosofie.

Na našich gymnasiích se v posledních dvou třídách vyučuje po dvou hodinách týdně úvod do filosofie. Čtvrtinu tohoto úvodu (tedy jeden semestr po dvou hodinách týdně) tvoří psychologie. Proto v plánu studia budoucích gymnasijských profesorů filosofie jsou zařazeny též přednášky a cvičení z psychologie. Nyní se počítá na psychologii celkem 4 -5 týdenních hodin po dobu jednoho studijního roku. Hlavní pozornost se zde věnuje obecné psychologii.

C. Odborné studium psychologie

probíhá na filosofických fakultách, zejm. v Praze, kde je několik přednášejících psychologie, kdežto na fil. fakultě v Brně, v Olomouci, v Bratislavě jsou obory psychologie zastoupeny 1-2 přednášejícími.

Odb. studium psychologie je čtyřleté po absolvování gymnasia. Přípravuje kádry pro vědecké ústavy. Z řad absolventů čtyřletého studia psych. budou vybíráni též aspiranti psychologie. Dále připravuje kádry pro vedení instruktorů učňovských dílen a domovů atd. Posluchači psychologie studují jako svůj druhý obor filosofii (marxismus-leninismus) a to tři roky. Ve čtvrtém roce se soustřeďují na svůj hlavní obor, eber psychologii, především na vypracování diplomové práce. V prvním roce studia (a z části i v druhém) je věnováno speciálním psychologickým přednáškám méně týdenních hodin než v letech pozdějších, neboť zde studenti všech filosoficko-historických oborů poslouchají společné přednášky, jako je kurs obecných dějin, základy marxismu-leninismu, marxistický pohled na umění atp. Ve vyšších semestrech

poslouchají posluchači psychologie též přednášky z pedagogiky.

Plán studia psychologie byl od r.1948 každým rokem posuzován na základě
 dě ziskových zkušeností. Nyní platí tento plán povinných psychologických
 přednášek a cvičení :

Celkem hodin		semestr	I.	II.	III...	IV.	V.	VI.	VII	VIII
10	1. ^o	Obecná psychologie s ú- voden do studia psychol.	2 ^x	2	2	2	2 ^x			
2	2. ^o	Psychofysiologie	2 ^x							
6	3. ^o	Výzkumné metody v psych.		2	2	2 ^x				
4	4. ^o	Psychologie dítěte			2	2 ^x				
2	5. ^o	Psychologie mládeže					2 ^x			
2	6. ^o	Psychologie osobnosti							2 ^x	
2	7. ^o	Spo ečnost a duševno						2 ^x		
8	8. ^o	Užitá psychologie						3	3 ^x	2 ^o
2	9. ^o	Psychopathologie								2 ^o
4	10. ^o	Proseminář	2 ^o	2 ^o						
8	11. ^o	Psycholog.praktikum			4 ^o	4 ^o				
14	12. ^o	Semináře					4 ^o	4 ^o	2 ^o	4 ^o
14	13. ^o	Praxe					3 ^o	3 ^o	4 ^o	4 ^o
Celkem hodin :			6	6	10	10	11	12	11	12
Dílší zkoušky :			2	-	-	2	2	1	2	-
Zápočty :			1	1	1	1	3	3	2	3

x ..... dílší zkouška na konci
 určeného semestru

o ..... zápočet

Významné místo v plánovaném studiu psychologie má povinná četba, která je základem individuálního studia a diskusí ve studijních kroužcích. Základem povinné četby k jednotlivým přednáškám a zkouškám tvoří práce sovětských psychologů. Předpokladem dalšího rozvoje čs. psychologie je podstatné zlepšení v dovozu odborných psych. prací z SSSR do ČSR. Řada publikací, o nichž referuje časopis Sovetskaja pedagogika (zejména ve zprávách o činnosti institutu psychologie), nepříjde k nám ani v jediném exempláři. Zejména bychom potřebovali práce, jež podrobuji kritice současné směry buržoasní psychologie. Nezbytně potřebujeme sovětská díla z oboru psychologie práce a ovšem i z ostatních odvětví psychologie.